בם כלל 'אפילו צעורי לא שא"ר חייא בר

אבין א"ר יהושע בן קרחה לעולם יקדים אדם לדבר מצוה, שבשכר לילה אחת

שקדמה בכירה לצעירה זכתה וקדמתה ארבע דורות למלכות O תנו רבנן 2 מעם הארץ פרט למשיח מעם הארץ פרט לנשיא

והלא כבר יצאו משיח לידון בפר נשיא לידון בשעיר שיכול משיח על העלם דבר

עם שנגת מעשה מביא פר על שנגת מעשה

לחודיה מביא כשבה ושעירה ת"ל מעם הארץ פרט למשיח מעם הארץ פרט לנשיא

תינח משיח אלא נשיא בשגגת מעשה הוא

דמייתי אמר רב זביד משמיה דרבא הכא

במאי עסקינן כגון שאכל כזית חלב כשהוא

הדיום ונתמנה ואח"כ נודע לו סלקא דעתך

אמינא נייתי כשבה או שעירה קמ"ל הניחא

לר"ש דאזל בתר ידיעה אלא לרבנן דאזלו

בתר חמאה מאי איכא למימר אלא אמר רב

זביד משמיה דרבא הכא במאי עסקינן "כגון

שאכל חצי כזית חלב כשהוא הדיום ונתמנה

והשלימו ואח"כ נודע לו סלקא דעתך אמינא

נצטרף ונייתי כשבה או שעירה קמ"ל בעא

מיניה רבא מרב נחמן נשיאות מהו שתפסיק

היכי דמי כגון שאכל חצי כזית חלב כשהוא

הדיום ונתמנה ועבר והשלימו התם הוא

דלא מצמרף דאכליה פלגא כשהוא הדיום

ופלגא כשהוא נשיא אבל הכא דאידי ואידי

כשהוא הדיום אכליה מצטרף או דלמא לא

שנא מאי תפשום ליה מהא י דאמר עולא

א"ר יוחגן יאכל חלב והפריש קרבן והמיר וחזר בו הואיל וגדחה ידחה הכי השתא

מומר ילאו בר אתויי קרבן הוא האי בר אתויי קרבן הוא בעא מיניה רבי זירא מרב ששת אכל ספק חלב כשהוא הדיום ונתמנה

ונודע לו על ספקו מהו אליבא דרבנן דאזלי

בתר חמאה לא תבעי לך ידמייתי אשם תלוי אלא כי תבעי לך אליבא דרבי שמעון

מראשתני לוראי אשתני לספק או דלמא כי אשתני לודאי דאשתני קרבן דידיה אבל

הכא דלא אשתני קרבן דידיה אימא לייתי

ומריפות שקצים ורמשים ושתה יין נסך ©רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים אמר מר אכל חלב זהו מומר ואיזהו מומר אוכל נבילות כו' מאי קאמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחגן ה"ק יאכל חלב לתאבון

הרי זה מומר ילהכעים הרי זה שצדוקי ואיזהו מומר דבסתמו צדוקי הוי אומר אוכל שבילה ומריפה שקצים ורמשים ושתה יין נסך רבי יוסי ברבי יהודה אומר ־אף הלובש כלאים מאי בינייהו איכא בינייהו כלאים

דרבנן מר סבר מדאורייתא הוי מומר דרבנן לא הוי מומר ומר סבר כלאים כיון דמפרסם אסוריה אפי' בדרבנן

הוי מומר ספליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר לתאבון מומר להכעים צדוקי וחד אמר להכעים נמי מומר אלא איזהו צדוקי לכל העובד עבודת כוכבים מיתיבי אכל פרעוש אחד או יתוש אחד ה"ז מומר והא הכא דלהכעים

הוא וקא קרי ליה מומר התם דאמר אמעום מעם דאיסורא: ואיזהו נשיא זה מלך כו': • תנו רבנן נשיא יכול

נשיא שבם כנחשון בן עמינדב ת"ל "מכל מצות ה' אלהיו ולהלן הוא אומר ולמען ילמד ליראה את ה' אלהיו

מנהדרין מז., ד) חולין ה: [שבת סט.] ימא פ. לעיל ב., ה) [בס"א:

למשומד, וכן להלן], ו) [שבועות כו:], 1) [תוספתא פרק א], מ) [צ"ל ר'

ע"ע תוספות בע"ז כו: שמפרשו

בילה שמתה מחמת חולי וטרפה

שנשברה מפרקתה שמתה והולכת

יאינה ראוי׳ לאכילה ע"ש ד"ה וחד

אמרן, כ) ע"ז כו:, () ת"כ פ׳ ויקרא,

תוספות הרא"ש

חכא ב"ע כגון שאכל חלב

.87

יד ו ז ח מיי׳ שם פייג הלכה ז ופרק ג מהלי מעשה קרבנות הלי ד: בו ט י ב ל מיי׳ פייד מהלי רולם הלכה י סמג לארן קסג טוש"ע ח"מ סי' תכה סעיף ה וטור שו"ע יו"ד סי' קנח סעיף ב:

ו, וְבֶּרבַתְ מוֹל בְּנֵי עִמוֹן אַל תְּצָרבַ וְאל תֹתְגר בָם כֵּי לֹא אָתן מאָרץ בְּנֵי עמוֹן לְּהְ יָדְשׁה כִי לְבַנֵי לוֹט בְּתַתְיהָ יְדְשָׁה.
 ראם נַפְשׁ אַתת תַחָטָא בשְנָהָה מעם הָאַרץ בַּעשׁתָה אַתה ממְצוֹת יו אַשר לא תַעִּשׁינָה וְאַשׁבּי ייכוּא דַבּי וֹייכוּא דַבַּי

ייץ-איי בּשְנְגִּהְ הָשְׁבָּה וּיְשְׁבָּה וּיקּשְּם: ויקרא ד כב 4. וְהִיְתָה עִמוּ וְקָרֶא בוֹ כְּלֹ יְמֵי חִיִּיוּ לְמַעֵן יִלְמֵד לִירְאָה אָת יְיָ אֶלֹהְיוּ לְשְׁמֵר אָת כְּל דְּכָרִי הַתוֹרָה הַזֹּאת וְאַת הַחְקִים הָאלָה לָעֲשׂתָם:

הואיל וגדחה. המרכו כשהמיר הואיל וערותה. הקרכן כשהמיר דמו, דאין מקבלין קרכן מן המומרים כדמניא מעם הארן פרט למומר (סנהדרין מד.). מעם הארץ. מעם ולא כל עם, וגבי חטאת כתיב שבא על השוגג (חולין ה:). פרם למומר. לאינו במביא קרבן על שגגמו לאין

רבינו חנגאל

ויורד וה״ה למשיח ונשיא כיוצא בהן דברי ר' יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר נשיא חייב בכלן חוץ משמיעת הקול שהמלך לא מעיד משמיעת הקול שהמכך לא מעיד ולא מעידין לו. כדמפרש בסנהדרין. וטעמיה דר' עקיבא במשיח מפרש במתניתא: מאי טעמא דר' יוסי הגלילי. פירוש בנשיא. אמר רב המנוגא אמר קרא גבר שמיעת קול ובטוי שפתים

(והשאר חסר חבל על דאבדיז)

תוספות הרא"ש (המשך)

שאין הגוף נהנה ודאי מין הוא. הרמ"ה ז"ל] כ: רבי יהודה אומר הרמ"ה ד"לן שז רבי יותרה אינהו אף (על הכלאים) [הלובש כלאים] פרש"י ז"ל דארישא קאי ואמר אף הלובש כלאים כמו אוכל חלב. הלובש כלאים כמו אוכל חלב. והרמ"ה ז"ל פירש דאסיפא קאי . [דהלובש כלאים בסתמא הוי מין כיון דלית ביה הנאה טפי מבשאר

באה כלאים דרבנן כגון לבדים שהן. שוע ואינו טווי וארוג דמדאורייתא לא הוה כלאים עד שיהא שוע כל אחד לבד וטווי כל אחד לבד ונה דהיינו שזור כל אחד לבד ואח"כ אורגו יחד. כפר"ת ועיקר ©: ת"ר יכול נשיא שבט כנחשון בן עמינדב תי"ל מכל מצות ה' אלהיו ולהלן הוא אומר למען ילמד ליראה את ה' אלהיו. הך ברייתא מפרשה למתניתין דקתני איזהו נשיא זה מלך שנאמר מכל מצות ה' (אלהיו) שאין גביו אלא ה' אלהיו. דלא תימא ממשמעות קרא דריש קמ"ל דלא דטובא קראי כתיבי ה' אלהיו ה' אלהין אלהיכם ואחד מלך ואחד הדיוט במשמע. אלא מגזירה שוה דפרשת מלד קדריש:

להכעים קא עביד:

קרבן דידיה דכשהוא הדיוט מביא כשבה או שעירה והשתא כי נתמנה יא ב מיי פט"ו מהלי שנגום הלכה משיח מביח פר ונשיח מביח שעיר: חבל הכח. כי נודע לו על ספק דנודע לו משנחמנה דספק חלב חכל: דלח חשסני קרבן דידיה. או גמיי שם פייב: בלי ח ודלח כריי דעל ספק מטאת קבועה בין כשהוא הדיוט ובין כשהוא נשיא מביא אשם תלוי מודה רבי שמעון דמייתי אשם

תלוי. תיקו: מעם הארץ. מביא קרבן ולא כל עם הארץ: פרט למומר [©]. שאין מקבלין מידו: אנא הכא באוכל נבילה מקבלין מידו: אנא הכא באוכל נבילה לחאבון. דכי אין לו בשר דהיתרא אוכל חלב ונבלה ונתחלף לו לזה חלב בשומן אכלו דסבור דשומן הוא קא מיפלגי ולכשנודע לו דחלב הוא רוצה להקריב קרבן ת"ק סבר כיון דלתאבון אכיל במזיד ימר הוא ואין מקבלין מידו ור״ש בר יוסי סבר כיון דבמזיד אי משכח היתרא לא אכיל איסורא שב מידיעתו קרינא ביה ולא מומר הוא ומקבלין מידו: התני אכל חלב שחוטה זה מומר והדר תני איזהו מומר מאי קאמר: ל**הרעים.** דאית ליה היתרא ואכיל איסורא: הרי זה לדוקי ש. ל ושחיטתו לעבודת כוכבים: אוכל נכילה ועריפה שקלים ורמשים ושתה יון נתך. הואיל והני אוכלין הוו דברים שהנפש קלה בהם ודאי להכעים הוא עושה וסתמו לי רע הוא: ר' יוסי בר רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים. הרי זה מומר: מחי חיכח. בין ת"ק שלי ואם נותנת. נמהי היכה. בין עדיקו יוסי בר רבי יהודה כיון דאמר מ״ק אכל חלב הרי זה מומר מה לי אוכל חלב מה לי לובש כלאים אידי ואידי דאוריימא ואסור: מ״ק סבר כלאים דאוריימא דמלב הוי מומר דהיינו ארוג ביה חוט של למר וחוט של פשתים יחד על פני כולו: ור' יוםי סבר פשתנים ימו ענ פני כוכו דל יוסי ספר אף הלובש נמי כלאים דרבנן הוי מומר דהיינו או שוע או טווי או נוז דהכי מפרשי רבנן שעטנז שוע טווי ונוז כדאמרינן במסכת נדה (דף סא:) ורבנן גזור בחד מנייהו. שוע שמנפץ כחחת ועשה מהם לבד טווי שנטוה כאחת ותכף בו שתי תכיפות נוז שחרוג חפי׳ חוט אחד של למר בבגד פשתן או חוט אחד של פשתן בבגד למר דכולהו אסור מדרבנן: חד אמר. האוכל חלב ונבילה לתאבוו הרי זה מומר: להכעים, דאית ליה היתרא ואפי׳ הכי אכיל איסורא לדוקי הוא ⁽¹⁾: אכל פרעוש או יחוש הרי זה מומר. דהכא ודאי להכעים קא עביד דלאו מידי דבר מיכל הוא וקמני הרי זה מומר ואינו לדוקי וקשיא למאן דאמר להכעים לדוקי הוא: לעולם אימא לך להכעים לדוקי הוא והכא היינו טעמא דהוי מומר ולא הוי לדוקי משום דקאמר בעינא למיטעם טעמא דאיסורא שתאב לטעום דבר אסור ולא להכעים קא עביד:

כן עמי. בלשון נקיה הוא דלא רלתה להודיע דמאביה נתעברה: אמר אל פלורם ואל פפגר בם. ומדלא כחיבא בהו מלחמה ש"מ דאפילו לערא לא ליעבד להם. ולא עוד אפילו בכירה דקריתיה אב הכתוב פירסמה דכתיב (בראשית יט) ותשכב את אביה ובלעירה כתיב ותשכב עמו ": וקדמסה ארבע דורום. בישראל עובד הוא דלא הא צעורי צערינהו ואילו צעירה דקרייה בן עמי א"ל יאל תאורם ואל תתגר

בישראל עד רחבעם בן שלמה דהוה ליה מנעמה העמונית: **פ"ר ואם נפש אחת סחטא בשגגה מעם הארץ.** ולא כל ע"ה פרט למשיח דמשמע דלא יביא כשבה לחודה כלל והיינו דקאמרן בפרק דלעיל (דף ז:) ילא משיח שאין חטאו בשגגה יחס"כ נתנתו הרי חנו בהדינותו. מחי איכא למימר. דמתאי קא מתעט לנשיא דקתני פרט לנשיא: ס"ד אמנא נטנף. חלי זית בתרא לחלי זית קתא ולייתי כשבה או שעירה: קמ"ל. מעם הארץ פרט לנשיא דכהאי גוונא לא מייתי שספק חלב אכל: מהו. מי מייתי אשם תלוי או לא: מדאישהני לודאי. דקאמר ר' שמעון דקודם לכן היו שוגגים שלא ידעו אם אכלו כלל ובההוא ליכא אשם תלוי אם נודע להם משנתמנו פטורים לפי שנשתנה גופס דהשתא נתמנו ומדאישתנו לקרבן ודאי אישתנו נמי לקרבן ספק ופטור ואין מביאין אשם תלוי: או דלמא כי אישסני לודאי. היינו טעמא דר' שמעון דפטר משום דאישתני

ישי דוד שלמה ואילו לעירה לא הוה או שעירה כיחיד: למה לי מעם הארץ. למעוטי הני והלא כבר ילא משיח מכלל יחיד לידון בפר ונשיא ילא מכלל יחיד לידון בשעיר: שיכול. כלומר חילו לח נאמר מעם הארץ הייתי אומר משיח על העלם דבר עם שגגת מעשה יביא פר ועל שגגת מעשה לחודיה יביא כשבה או שעירה כהדיוט: מ"ל מעם הארץ פרט למשיח. דאינו מביא בשגגת מעשה דהיינו בשגגת מעשה: אלא נשיא הא בשגגת מעשה הוא מייתי. ומאי הא ממעט דקאמר מעם הארץ פרט לנשיא: ם"ד אמינא. הואיל וחטא כשהוא הדיוט נייתי כשבה או שעירה כהדיונו: קמ"ל. מעם הארץ פרט לנשיא דאינו מביא כשבה או שעירה: אלא לרבנן דאולי בחר הטאה. ומייתי ודאי כשבה או שעירה כדתנן 0 חטאו עד שלא נחמנו ואח"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות: מאי כשבה או שעירה וכהאי גוונא נמי לא מייתי שעיר דהא לא מצטרפי כלל. והוא הדין דמלי למימר סלקא דעתך אמינא נלטרף ונייתי שעיר אלא משום דקרא קא מישתעי בכשבה או שעירה: כגון שחכל חלי זים חלב כשהוח הדיוט ונתמנה ועבר. מנשיאותו והשלימו: אכל ספק חלב כשהוא הדיוט. דקא סבור דשומן הוא: ונסמנה ונודע לו על ספקו. שנודע לו לאחר שנחמנה

הכא ב"ע כגון שאכל חלב בשהוא הדיוט ונתכנה ונתנה נהדאים נודע לו הזה דתימט הוג הדיוט ונתכנה נידע לו הזה דתימט הינית לשבה או שעירה קמ"ל הלכך פטור אלא לרבון דאולי הברת השאה גרידא אמאי פטור. בכדי אכילת פרס מהו החשלימו בכדי אכילת פרס מהו הדתימא אכילה בתרייתא בהדי אכילה בתרייתא בהדי אכילה מחלב מסרים הב"ע כגון שאכל כדית חלב כשהוא וציוא אחרת בספרים הב"ע כגון שאכל כדית חלב כשהוא נשיא אחרת בספרים הב"ע כגון שאכל כדית חלב כשהוא נשיא בשה"ע כגון שאכל כדית חלב כשהוא נשיא החימט נידע לו מהו רונבר אח"ב ונדע לו מהו רוניבר אח"ב נודע לו מהו דתימא נייתי כשבה או שעירה בחימא נייתי כשבה או שעירה בחימא נודע בייתי בשבה או שעירה בייתי בייתי בשבה או שעירה בייתי בי ועבו ואוו"כ נוזע לו מווו דתימא נייתי כשבה או שעירה קמ"ל. תינח לר"ש דאזיל בתר ידיעה הלכך לא יכול למפרך אשם תלוי תיקו סית"ר מעם הארץ יפרט למומר סיר"ש בר יוםי אומר משום ר"ש גאשר לא תעשינה בשגגה ואשם סהשב בידיעתו מביא קרבן על שגגתו לא שב בידיעתו אינו מביא קרבן על שגגתו מאי בינייהו א"ר המנונא מומר לאכול חלב ומביא קרבן על הדם איכא בינייהו מ"ָם כיון דמומר לאָכול חלב לדם נמי מומר הוי וִמ"ם ילדם מיהא שב בידיעתו הוא והא רבא אמר דכולי עלמא מומר לאכול חלב לא הוי מומר לדם אלא הכא באוכל נבלה לתאבון

יוםי בר׳ יהודה אומר], ע) ליינדי יוםי בר׳ יהודה אומר], ע) בלפום ווינינים הגירסם מין, וכן להלן, י) פע' מוס' בכורום לו. ד"ה ויין נסך מורון, לש מיינו יו, לש מיינו ייקרמ, מ) יינל עוד וכי עמוי 'ניחל בסייק, ט (לעיל י.ן, ש) בסייל: למסומד, וק להלן, ע) בסייל: מיין, וכן להלן, ש) בסייל נוסף: ומורידין אוחו לבור, ל) בדפיס וויניליא הגירסא מין, ק) בסייל נוסף ומורידין אוחו לבור, ק) בסייל נוסף ומורידין אוחו לבור,

אויר ו"ש בתר ידינה להביא
שער אע"ג דליכא קרא למעוטי
הכין הכא הכא דאיג אלא מסברא הוא דאית ליה
הכין הכא הכא דהיכא דהיכא דהיכא דהיכא הוא היינו בחרי גווני מסתבר טפי לילך
אחר ידיעה הגורמת הבאת
צבור כגון שלכ שהוא עבייא
צבור כגון שלכ שהוא עבייא
צבור כגון שלכ שהוא שעירה
ידיעה להביא שעירה אינול בתר
ידיעה להביא שעירה למעוטי. אבל אכל כשהוא
כרוב שבור להכי אצטרין קרא
לא אולר בתר ידיעה להביא
בתר חטא דרעון כהן המטיח
קרבן נשיא. אלא לרבנן דאולי
לא אולר בתר ידיעה להביא
שחטא ואחר כך עבר ממטיחתו
בתר שחטא ואחר כך עבר ממטיחתו
נשיא מביא שעיר מאי ארכא
נשיא מביא שעיר מאי ארכא
נשיא מביא שעיר מאי ארכא
למנו דע ודנשיא בכלל חיובא
למנו דע ליל למעוטי לנשיא
ממעוטא דעם הארץ והלא כבר ממעוטא דעם הארץ והלא כבר יצא נשיא לידון בשעיר. הב"ע שאכל חצי זית חלב כשהוא שאנ ושא לידון בשעיר. הכ"ע איל חוץ יות חלכ כשהוא אכילה פרס ונודע לו מהו אכילה פרס ונודע לו מהו לידון בשני ברוי שאיל הפרס ונודע לו מהו כשהוא נש"א לקרח בי בי שרא לה קרינן ביה אשר נש"א לא קרינן ביה אשר נש"א לא קרינן ביה וחץ אשר נש"א להיתן ברוי חציל או שעירה מוב בשעיר דבכה"ג לא יצא לידון בשעיר דבכה"ג לא יצא לידון בשעיר קמ"ל דפטור אן מספטה או שעירה. וגירסא זו בשעיר קמ"ל דפטור אף משמל דאחי למעוטי כשאכל שהוא נש"א לושוט כשאל לישוא למעוט כשאל לשוא למעוט בש"א לידון במיא לו בע"א ללישוא למעוט בש"א ללישוא קמא משמל דאחי למעוטי כשאכל מעיקר בע"א לדעו לידיש בחר אכל בשהוא נש"א הדוול הייש היינה מסברא ידע ליה ולאו מסרא זה מין אוכל מדר של מור ברוים שאין מוכל ברוים שאין בו וקשה חנון נבלות כרי. פרש"י דאול כיון מומר דבסתמא הוה מין אוכל הוול בו וקשה תנהו נבלות ברו ברוים אדול בלודף בו וקשה תנהו נבלות בדרום אדול הייכול מולה מיבולה מוכלה ברוים ברוים ברוים בו ולאו היום בולה מיבולה מוכלה ברוים ונתחלף לו בשומן ואכלו קמיפלגי מר סבר יכיון דלתאבון אכיל במזיד מומר הוא ומ"ם כיון דאילו אשכח דהיתרא לא אכל דאיסורא לאו מומר הוא תגו רבגן "אכל חלב זהו מומר ואיזהו מומר אכל נבילות

בו וקשה תינח נבלות דאיכא למוקי בנבלות מוסרחות אבל טרפות מאי איכא למימר [ובפרש"י ז"ל לא הזכיר טרפות . משמע דל"ג ליה (ברש"י שלנו כתוב טרפות). אלא יי"נ מאי איכא למימר. ומיהו יי"נ איכא לאוקמי ביין שנתנסך לעבודת כוכבים ולאו משום דאין הגוף תאב לו אלא כיון דפקר כולי האי לשתות יין שנתנסך לעבודת כוכבים. ומיהו קשה אפילו בנבלות סרוחות שקצים ורמשים אמאי הוי מין הא קתני לקמן אכל פרעוש אחד כו׳ אע״ג דאין הגוף מתאוה לו. וי״ל דלא אכל אלא פ״א כדקתני אכל פרעוש אחד דנפשו חומדת לטעום כל דבר ואפ״ דבר איסור. אבל הכא דאתפקר כולי האי לאכול נבלות וטרפות חדיר בדבר

ל) אולי צ"ל מחטא מעם הארץ ולא נשיא כו': ב) כ"ה בס' ש"י: ג) עי' רא"ש פ"ט דנדה סי ח:

יב ד מיי׳ שם הלכה ז: יג ה מיי׳ פט"ו שם הלכה י:

תורה אור השלם

ייף של ייף אין ריף אין אין אין אין אין די כו אַשְּר נְשְׁהָא אָחַתְּ גַּאָלְהְיוּ אָשְׁר לֹא מַנְלְ מַנְּאָרָה וְאָשְׁהַ בַּשְׁגְנָה וְאָשִׁה בַּשְׁגְנָה וְאָשִׁה:

מוסף רש"י

גבי שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו. והיה כי באחת כלומר מאלה. כל שישנו ואחת ישנו באחת כלומר דמצווה על כל אחת האחר לאינו בשמיעה הקול אינו בשמיעה הקול אינו בשמיעה אנים שאחרות. ודחינן אימא מתחייב באחרות אצ'ים שאינו מהחייב בכולן מהלא טעמא דרי יומיה הומר אלא טעמא דרי יומיה אומר לא תשיג ידר. מי יומיה אומר לא תשיג ידר. מי שבאין לידי עמרות נשיארות בנשיא הוא אומר עניות ועשירות בנשיא הוא אומר מכל מצורה.